

درگاه

۲۰ تشرین اول ۳۳۷

نومرو : ۱۳

برنجی سنه : ایکسنتجی جلد

سنگ

صوك بهار

نوزی لطیفه

بر آقشام ، اوزرلرنده سكوت عريان كې تجسم
ايدن كنيش يولارده كيدوردق : آرقداشم بويله
سويلدي :

ايسته صوك بهار ! بوموسم تسلي ي بيلير ، چونكه
تسلي اشتراكده در . اضطرار عجزى تخفيف ايدن دوست
بزمله آغلاياند . صوك بهارده صولغون صولرى ،
داغنيق ياپراقيله آغلار .

ملالى طامعاش ، كوكلارنده اوكا بر معبد بنا
ايميش اولانلر بهارى تاسفله آئين ؛ بزاوكونلرده
نه بولوق ؟ هر زمانكندن دها يالكر دكيدك ؟ يارين
بياض كيديش قيزلر كورونميه جك : فقط اولنل بزه
يابانچى دكيدى ؟ تبسمارى بزه اميد بيردى ؟ بزه
سودك وكوز ياشلارى روحو بزه تقديس ايدى ؟
قابيلر ايريشلر وصالله اغواف ايتديكي علوى قصيده ي
چيلغين شريف اخلال ايميشن .

عجم ! ايسته بتون دوشونجه ليله صوك بهار !
شمدى صارامش آغاجلر آراسنده قولارضا قاوو -
شوق ، دوداقلر زده سكوت ، باشلرمن اكيلمش
يورويلم .

باق صولره : سلطانده كي رعشه لر - ضعيف
ويريشان رعشه لر - روحو بزه تصوير ايجيورمى ؟ بزه
بوراده اينلر سلك هيجتير قارمن بو روزكارك عيني
اولاجق .

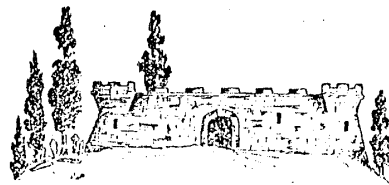
صوك بهارك حسنى كيزلير : اوكوندن لافيد
كچه بيليرسك . ليكن بر كره قدر سنى اونك حرينه
داخل ايدرسه هر سره آگاه وبو معبدده بزه راهب
اولورسك . پرستش ايتديك الله هجران ، واقف
اولديك معنا اضطرارك قدسيديز .

صوك بهارك نغمه سنى هر كس دوعاز ، اونك
سوزلرى معنائى داغنيق ، درونى بر آهنگدر .
صوك بهارى قلب ايله ديله مك لازم اولدينى ايجون
كذبدين عارى اولالير ، چونكه اوارغون صافله
خطاب ايدر .

صوك بهار او قدر شيفافدر كه صانكه تولىش
وكندى كنديك خيالى ايمش كې تجسم ايدر .

عجم ! بر دردك وارسه بو آنته مك اوكونده اولور ،
باشكي ديزلرته قوى وائنه : اورجم الاريله صبتالى
باشلرى صانغنى بيلير . اضطرار اويغاز ، اوكلانزم
اولان علويى ويرر . صوكه سن براله كې مفرور ،
كچه لره ، هر حسه آجياش مشفق بر آغوش اولان
كچه لره كيررسك .

صوك بهارده طبيعت نجيب كوكلارى تفكره
دعوت ايدر . دونكى چيچك بوكون ميوه ، دونكى
حرص بوكون عشقدر : هر شيك كالى بوموسمده در .

ملى اجتماعيات

شرق اسلام تاريخ و معرجه داور

(پروفيسور و. بارتولدك مطالعاتى)

- ۱ -

غربى اوروپاده « شرق » دن بحث ايتدكارى
زمان مراد ايتدكارى (انجريسندمه صدرده داخل اولدينى
حاله) « ياقين آسيا » (۱) حقيقتده ، قسمى برطاقم عسكرى
عبارتله نظرده آلتامى شرقى ايله ، مدنى - تاريخ نقطه نظرندن
اوروپا ايله مشترك بركل تشكيل ايدر و كنديلرته نظرآ
دهاشتر قنده كي مدنى اولكلره قارشى بر « غرب » صابيله
بيلير . ياقين آسيا ايله جنوب شرقى اوروپا ياك
مدني عيني اساس و متبعلردن يعنى مصر و بابلستان
قديم مدنيلرندن نشأت ايمشدر . بالاخره سياسى
ومدى تفوق بعضاً اوروپا بعضاً ياقين آسيا قوملرته
كچمش ايسده بوتون بوتيدالرده (عمومى برمعنده)
غرب قوملرته رولى « ايراق شرق » (۲) اولكلرته كچيش
نظراً دائماً عيني قالمشدر . ياقين آسيا ياك ، اك قونلى
احياله كوره ، فزيكى ملاجارى نك هندستانه سامى
البابى ادخال ايتدكارى زمانلردن (كه ميلاددن ۹
عصر قدر اولدر) باشلايوب صوك عصرده چينك
اوروپا بلره و برديعى مساعد و امتياز لره ايله نهايتله
بومناسيانه تقدم شرقى دائماً « غرب » مللرته عائد
اولشدر . غرب اولكلرندن خارجه هجرت ايدنلر
كثرتلى بر مقدار نفوس ايله هندستان وچينه كيدوب
برله شيرلر ، اوراكل خارجه تجارتنى الارينه آليرلر ،
يرلى حكمدارلر ك سربارلنده مهم موقعلره كچرلر و بو

(۱) پاترسبورغده منتشر روسجه « مسلمان دنيا »
مجموعه سى ، ۱۹۱۲ سنه سى ، برنجى نسخه سنده كي مقدمه دن .

(۲) شرق قريش
(۳) اقصى شرق مقابل قوللانمشدر (ر . خ)

آ غير صيحاقلردن صوكه او ، بر آقشام خبرمزه
كاه و بردينه برنجى آفاقى صارار . بوفريادى آكايانلر
تختلر ساعتى ووردن ايجون كوزلرينى قايار ، باشلرينى
اكرلر .

صوك بهار ! صوك بهار ! قلم سنى هر سته يكي
بر نشيده لره ، روحك وروحه موكس بر قصيده يله
قارشيلاق ايتيور . فقط ، اى نينه ، سكا مالازدن
دها لايق براحترام كوستره بيليرمير !

بر آقشام ، اوزرلرنده سكوت عريان كې تجسم
ايدن كنيش يولارده كيدركن آرقداشم بكابوسوزلرى
سويلدي .

نورالده عطا

اولكلرلك اهاالى سنى كنديلرته اقتصادى و بعضاً سياسى
نفوذلى آلتنه آلمه چاليشيرلر . هندستان ويا
چيندن كله مهاجرلر غرب مدنى اولكلرته عيني
رولى اوينامش اولدقارته دائر تاريخى بر مثال بوقدر .
مسلمانلر كده يونانيلر ك خلفلى صفتيله جهان
تاريخنده غرب مدنيته رهبرلك صوريته اوينادقلى
رولك اهميتى عنيدير . مسلمان مدنيته تدقيقى ايلرله ديكى
نسبتده بونك يونان مدنيته ايله اولان صيق رابطه سى
ميدانه چرجه قنده در . مقدم دورلرده يونان قونى مدنى
تأثيرلرينى ، ديكلرلى آره سنده ، بر زمان كنديسكده
اوقدار مديون اولدينى قديم شرقى مدنيته دوغندينى
برلره قدر يامشدى . اسلاميتك انكشافلى بر زمانده
دينى و مدنى برمر كزى اولان بغداد قديم شرقى مدنى
ياختى بولونان بابدين آنجاق يوزورستك برمسافده
ايدى ؛ و بر زمان بابدين يونانيلره كچمش اولان بوتون
فلكيات وارضيات تاثيرلرى مسلمانلره آنجاق يونانى
شكلده انتقال ايمش و يونانى تعبيراته افاده اولونقده
بولونمىدى .

خلافك جغرافى حدودلرلى تقريباً يونان مدنيتهك
انتشار حدودلرله تطابق ايدبوردى . آنجاق اسلاملر
زماننده بوساحه نك مختلف قطعه لرى آراسنده كي مدنى
مواصلات اوليك دورلرده اولديغندن چوق دهاصيتى
ايدى . مسلمانلر قديم شرقى مدنيته بانيلرته متمدنى
اخلاقى كې تاق ايدن بعضى مدققلرجه انكار ايدللكده
اولان بو واقعه تاريخى . مامانك شهادتيله ثابت
اولقده در . مسلمان قانچلرته عجمستان و ياقين آسيانى
نه حائده بولدقارته و بوملكلرته هجرتك دردنجى و شينجى
عصرلرنده نه حائده بولونقارته دائر اولان تاريخى
اطلاعلر بزه سوريه و الجزيره ده كي او مهم شيرلر
آنجاق اسلاميت زمانده تأسيس ايمش واورلرده
حكومرا اولقده اولان اراضى زادكاندنك بلدى
حيات و تجارى - صنايعى شرائطك انكشافى نتيجه .
سندمه موقعى غائب ايمش اولدينى واضعاً آليات
ايتكده در . هجرى تاريخك دردنجى (كه ميلادك
۱۰ نجي) عصرنده اورتا آسيانى بر مالك تأليف
ايتديكى جغرافى برارلك غربى عجمستاندن بر عالم طرفندن
تصحيح و اكال ايدلش ، بده عيني اترك اوزمانلرده
شمال آفريقاده كي قاناميه امراسندن برينك اولكسندمه
ياشايان بو خليفه كي كنديشنه حكمدار طائيفان ديك
بر بغدادلى تاجرك قلميله ايكنجى بردفه اوله قرق تعمديل
و تكميل ايدلش اولديغه دائر بر مثال كور و بورز .
مسلمانلر زمانندن اول بويله برواقعه ميدانه كله مژدى .
بوجهتدن اسلاميتك جامعوى بردين صفتيله اوينادني
رول قاتوليكلكك غربى اوروپا مدنى جامعاه سنده كي
موقع و اهميته تماماً تقابل ايتكده در .

اسلاميت دورنده غربى آسيانك هند وچين ايله
اولان تجارى مناسباتى اوليك دورلره نظرآ چوق
دها ايشلهك و جانلى ايدى . ايسته عمومى - اسلام
كتاب لسانى اولان عربجهده يونان جغرافى اثرلرتهك
قطعيأ قاييه به تحمل ايدمه يكي بر درجهده زنكن
بر جغرافى تأليفات ميدانه كله سى آنجاق بوسايده ممكن